

การเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

นางสาวสมปอง อ้นเดช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-631-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17528914

**DISSEMINATION OF AIDS INFORMATION BY GOVERNMENT AND
NON-GOVERNMENT ORGANIZATIONS**

Miss Sompong Ondej

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

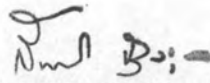
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-631-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน
โดย นางสาวสมปอง อันเดช
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณี วรรณทร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

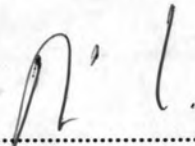

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

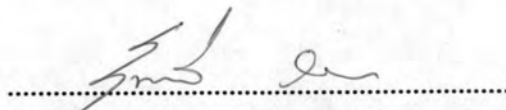
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

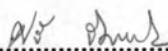
(รองศาสตราจารย์ กล่อมจิตต์ พลายเวช)

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณี วรรณทร)

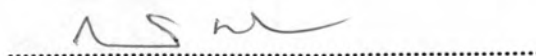
อาจารย์ที่ปรึกษา

.....

(รองศาสตราจารย์ ศจี จันทวิมล)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ พญ.เยาวรัตน์ ปรปักษ์ขาม)

กรรมการ

สมปอง อันเดช : การเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

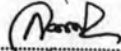
(DISSEMINATION OF AIDS INFORMATION BY GOVERNMENT AND NON-GOVERNMENT ORGANIZATIONS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.สุพรรณิ วราทร, 269 หน้า.

ISBN 974-633-631-2

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหา วิธีการเผยแพร่สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ การจัดให้บริการ และกลุ่มผู้รับสารนิเทศตลอดจนปัญหาในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ โดยมีสมมติฐานว่าเนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ในหัวข้อวิธีการป้องกันเผยแพร่มากกว่าหัวข้ออื่น ๆ ส่วนวิธีการเผยแพร่สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ การจัดให้บริการสารนิเทศโรคเอดส์และกลุ่มผู้รับสารนิเทศเผยแพร่แตกต่างกัน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนที่รับผิดชอบงานเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ จำนวน 281 คน

ผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเผยแพร่เนื้อหาเรื่องโรคเอดส์ในหัวข้อวิธีการป้องกันในระดับมาก มากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ ทุกหัวข้อ จึงสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับประเด็นอื่น ๆ ที่ศึกษา ได้แก่ วิธีการที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.025 สื่อที่ใช้ในการเผยแพร่ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน มีเพียงสื่อบุคคลที่ใช้ต่างกัน ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น สอดคล้องกับสมมติฐานเป็นส่วนใหญ่ บริการสารนิเทศที่จัดให้บริการมี 2 ประเภท บริการทางการแพทย์ และสังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจัดไม่แตกต่างกัน ส่วนบริการเชิงวิชาการแตกต่างกัน กลุ่มผู้รับสารนิเทศนี้มุ่งเผยแพร่ไม่แตกต่างกัน.

ภาควิชา..... บรรณารักษศาสตร์.....

ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา..... บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... ๒๕๒๘.....

ลายมือชื่อคณาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

: MAJOR LIBRARY AND INFORMATION
KEY WORD: : DISSEMINATION/AIDS INFORMATION
SOMPONG ONDEJ : DISSEMINATION OF AIDS INFORMATION BY GOVERNMENT AND
NON-GOVERNMENT ORGANIZATIONS. THESIS ADVISOR :
ASSI.SUPANNEE VARATORN. 269pp ISBN 974-633-631-2

The objectives of this thesis were to find contents of HIV/AIDS information, methods to disseminate HIV/AIDS information, dissemination of services for the general population, and, identify target groups of government organizations (GOs) and non-government organizations (NGOs). The hypothesis were 1. The government organizations (GOs) and non-government organizations (NGOs) disseminate HIV/AIDS information under the topic "protection" more than any other topics., 2. The methods, the materials, and the services used in dissemination of HIV/AIDS information by the GOs and NGOs and the target groups were different. These data were collected by using survey. The questionnaires were sent to 281 persons working in disseminating HIV/AIDS information in GOs and NGOs.

The results showed that both GOs and NGOs disseminate HIV/AIDS information under the topic of "protection" more than any other topics which supported the hypothesis. Among 5 points studied only the methods in dissemination were different between the GOs and NGOs at $P=0.025$. GOs tended to let people choose their own materials, lecture and set up exhibits. NGOs tended to talk to people face-to-face, train and give health education and disseminate information through printed materials. As for other 4 points studied, they partly supported the hypothesis. Materials used in dissemination of HIV/AIDS information, did not differ from GOs or NGOs. There are two services in disseminating information : the medical and counseling services used by GOs and NGOs were not different. The academic services used by GOs, and NGOs were different. Target groups did not differ among GOs and NGOs.

ภาควิชา Library Science
สาขาวิชา Library and Information Science
ปีการศึกษา 2538
ลายมือชื่อนิสิต Norl
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [Signature]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณิ วราทร อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจาก ทุนศาสตราจารย์รอง ศยามานนท์ และแพทย์หญิงเยาวรัตน์ ปรีภักษ์ขาม อดีตท่านผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณบิดา-มารดา และพี่สาว ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงินและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายทุกท่านของสถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน เจ้าหน้าที่สำนักนายกรัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ห้องสมุดกองโรคเอดส์ และเพื่อนๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านข้อมูลและการจัดพิมพ์

สมปอง อ้นเดช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
บทที่	
1. บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมุติฐาน.....	5
ตัวแปรของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	6
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	6
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	7
2. ปรัชญ์นั้วรรณกรรม.....	8
ความหมายของสารนิเทศ.....	8
ความสำคัญและคุณค่าของสารนิเทศ.....	9
ความรู้เรื่องโรคเอดส์.....	10
ความเป็นมาของโรคเอดส์.....	11
การระบาดของโรคเอดส์.....	11
การติดต่อของโรคเอดส์.....	12
ลักษณะอาการของโรคเอดส์.....	13
การรักษาโรคเอดส์.....	13
สถานการณ์การติดเชื้อโรคเอดส์ในประเทศไทย.....	14
การเผยแพร่สารนิเทศ.....	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประเภทของสื่อสารนิเทศ.....	16
รูปแบบการเผยแพร่สารนิเทศ.....	17
การเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	19
แนวความคิดในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	21
วิธีการสุศึกษาและประชาสัมพัน์.....	22
การดำเนินงานเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	25
หน่วยงานที่ดำเนินงานเผยแพร่ป้องกันโรคเอดส์.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
งานวิจัยในประเทศ.....	35
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	47
3. วิธีการดำเนินการวิจัย.....	55
ประชากร.....	52
เครื่องมือในการวิจัย.....	55
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5. สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	135
รายการอ้างอิง.....	170
ภาคผนวก.....	179
ก แบบสำรวจหน่วยงานที่ดำเนินการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	181
ข แบบสอบถาม.....	185
ค รายชื่อหน่วยงานที่ดำเนินการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ภาครัฐ.....	194
ง รายชื่อหน่วยงานที่ดำเนินการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์ภาคเอกชน.....	246
ประวัติผู้เขียน.....	269

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. บทบาทของหน่วยงานต่างๆ ในการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์.....	30
2. การจัดส่งแบบสำรวจหน่วยงานที่ดำเนินงานเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	54
3. จำนวนประชากรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ใช้ในการวิจัย.....	55
4. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน.....	59
5. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเผยแพร่.....	61
6. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : ความรู้เรื่องโรคเอดส์.....	63
7. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : ผลกระทบของโรคเอดส์.....	65
8. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : การระบาดของโรคเอดส์.....	67
9. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ . พฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อ HIV/AIDS.....	69
10. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : วิธีการป้องกันโรคเอดส์.....	71
11. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : การรักษาโรค.....	73
12. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : การปฏิบัติตนเมื่อป่วยเป็นโรคเอดส์.....	74
13. เนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์ : การอยู่ร่วมกับผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS.....	76
14. ระดับความแตกต่างของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เผยแพร่เนื้อหาสารนิเทศ โรคเอดส์.....	78
15. การเผยแพร่สารนิเทศรายบุคคล.....	81
16. การเผยแพร่สารนิเทศเฉพาะกลุ่ม.....	83
17. การเผยแพร่สารนิเทศแก่ประชาชนทั่วไป.....	85
18. สื่อสิ่งพิมพ์.....	85
19. สื่อโสตทัศน์.....	87
20. สื่อมวลชน.....	89
21. สื่ออิเล็กทรอนิกส์.....	93
22. สื่อบุคคล.....	94
23. สื่อพื้นบ้าน.....	96
24. ประเภทหน่วยงานที่ให้บริการสารนิเทศโรคเอดส์.....	97

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
25. ลักษณะการจัดให้บริการสารนิเทศโรคเอดส์.....	98
26. การจัดบริการทางการแพทย์และสังคม.....	99
27. การจัดให้บริการสารนิเทศเชิงวิชาการ.....	100
28. กลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยง.....	103
29. กลุ่มผู้ทำงานสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ.....	105
30. กลุ่มประชาชนทั่วไป.....	107
31. ปัญหาด้านเนื้อหาสารนิเทศโรคเอดส์.....	109
32. ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศรายบุคคล.....	111
33. ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศเฉพาะกลุ่ม.....	113
34. ปัญหาการเผยแพร่สารนิเทศแก่ประชาชน.....	115
35. ปัญหาสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	117
36. ปัญหาสื่อโสตทัศนที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	119
37. ปัญหาสื่อมวลชนที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	121
38. ปัญหาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	122
39. ปัญหาสื่อบุคคลที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	123
40. ปัญหาสื่อพื้นบ้านที่ใช้ในการเผยแพร่สารนิเทศโรคเอดส์.....	124
41. ปัญหาด้านการจัดให้บริการสารนิเทศโรคเอดส์.....	125
42. ปัญหาด้านการจัดให้บริการสารนิเทศโรคเอดส์ทางการแพทย์และสังคม.....	127
43. ปัญหากลุ่มผู้รับสารนิเทศที่มีพฤติกรรมเสี่ยง.....	129
44. ปัญหากลุ่มผู้รับสารนิเทศที่ทำงานสัมผัสกับผู้ติดเชื้อ.....	132
45. ปัญหากลุ่มผู้รับสารนิเทศที่เป็นประชาชนทั่วไป.....	134